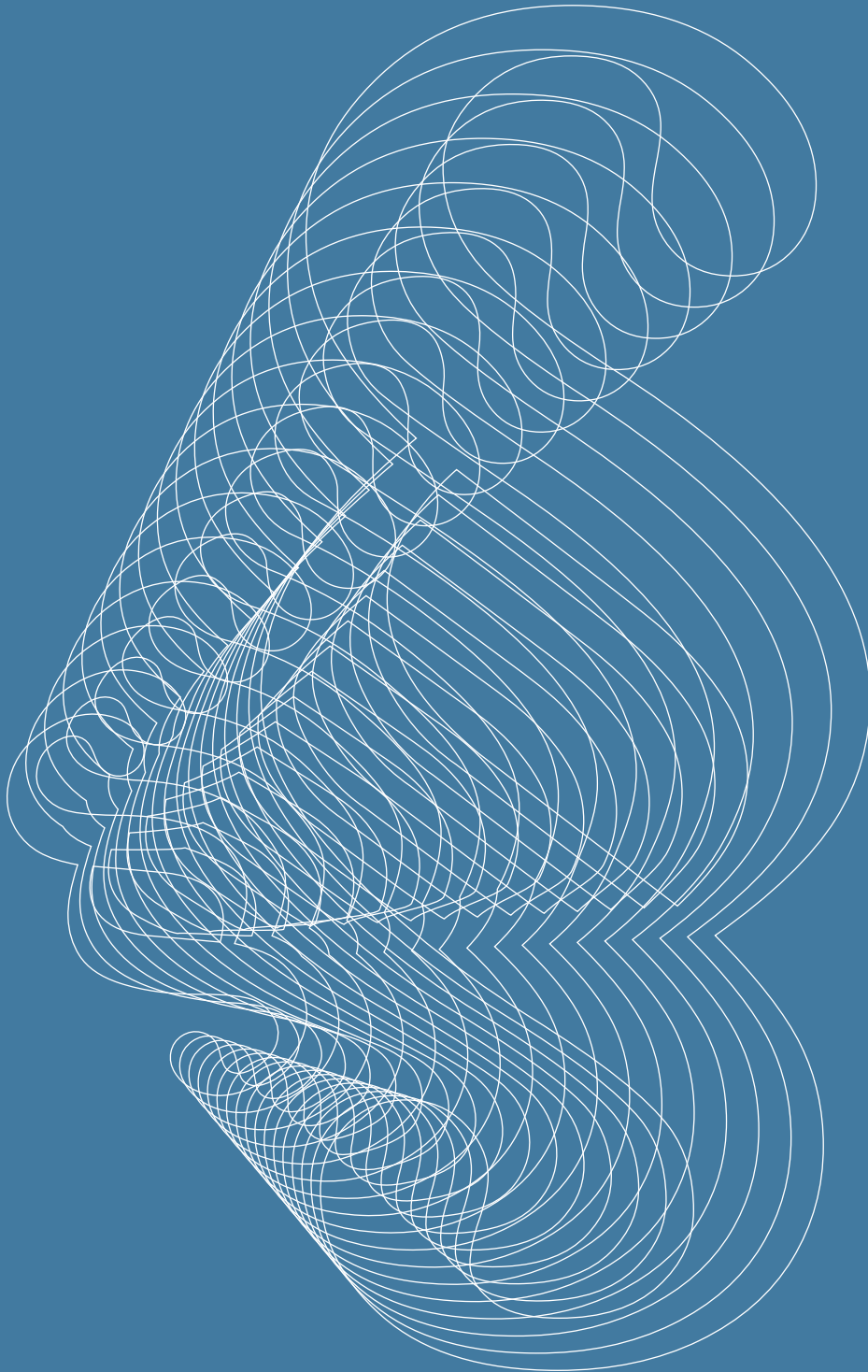

TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE

Årsmelding 2020

Innhold

Tilsynsutvalget for dommere	3
Tilsynsutvalgets organisering	5
Tilsynsutvalgets virksomhet	7
Tilsynsutvalgets vedtak 2020	12
Etiske prinsipper for dommeratferd	19

Tilsynsutvalget for dommere

Tilsynsutvalget for dommere er et disiplinærorgan for norske dommere som omfatter alle fagdommere i tingrettene, lagmannsrettene, Høyesterett og jordskifterettene. Ordningen gjelder foruten de faste embetsdommerne også midlertidige dommere, herunder dommerfullmektiger, konstituerte dommere og ekstraordinære dommere. Tilsynsutvalget behandler ikke klager på meddommere.

Regelverket som gjelder for Tilsynsutvalgets virksomhet og saksbehandling finner vi først og fremst i domstoloven kapittel 12. Dessuten gjelder forvaltningsloven og offentlighetsloven for utvalgets saksbehandling, med de unntak som følger av domstoloven §§ 238 og 239.

Tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer «forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk», jf. domstoloven § 236.

Kjerneområdet for utvalgets klagebehandling er dommerens opptreden i arbeidet med retts sakene, typisk i forbindelse med saksforberedelsen, rettsmøtene eller domsskrivingen. Utvalget kan også behandle klager som gjelder sen saksbehandling, både i samband med saksforberedelsen og kvalifiserte forsinkelser med hensyn til domsskriving.

De «plikter som stillingen medfører» omfatter både dommerens plikter etter prosesslovgivningen og typiske arbeidsrettslige plikter, f.eks. overtredelse av regler om adgang til å inneha sidegjøremål, overtredelse av arbeidstidsbestemmelser, regler om ferieavvikling o.l.

I vurderingen av hva som er god dommerskikk er **Etiske prinsipper for dommeratferd** et viktig redskap for Tilsynsutvalget. I Tilsynsutvalgets vedtak blir disse prinsippene tatt aktivt i bruk. Prinsippene gjelder for alle fagdommere i de alminnelige domstolene og i jordskiftedomstolene. Etiske prinsipper regulerer dommeratferd både i og utenfor den dømmende virksomhet. De Etiske prinsippene finner du på de to siste sidene i dette dokumentet.

Tilsynsutvalget kan også treffe vedtak om disiplinærtiltak for forhold utenfor tjenesten, men klageadgangen er da forbeholdt Justis- og beredskapsdepartementet, Domstoladministrasjonen og vedkommende domstolleder, jf. domstoloven § 237.

Begrensninger i utvalgets myndighet

Tilsynsutvalget kan ikke vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen, jf. domstoloven § 236 fjerde ledd. Klager som gjelder saksbehandlingen, dommerens beslutninger og vurderinger, herunder innholdet i rettsavgjørelser, blir dermed avvist.

Mer informasjon om Tilsynsutvalget for dommere finnes på nettstedet <https://www.domstol.no/tilsynsutvalget-for-dommere/>. Der finnes en generell orientering om utvalget, samt praktisk informasjon til potensielle klagere. I tillegg blir Tilsynsutvalgets vedtak publisert der i anonymisert form. Alle vedtak som treffes i utvalgsmøter publiseres på denne måten. Vedtakene publiseres også på Lovdata.

Klagebehandlingen

Tilsynsutvalget skal som regel behandle sakene i møte og alle realitetsavgjørelser skal treffes av et fulltallig utvalg. Dersom en sak er enkel og oversiktlig, kan realitetsavgjørelser treffes etter sirkulasjon blant utvalgets medlemmer.

Det er adgang til å delegere avgjørelsesmyndighet til utvalgets leder eller et av utvalgets øvrige juridiske medlemmer. Dette gjelder saker som åpenbart skal avvises eller som er åpenbart grunnløse.

Klagefrist

Den alminnelige klagefristen er 3 måneder etter at det påklagede forholdet fant sted, jf. domstoloven § 237 fjerde ledd. Utvalget kan velge å ta en klage til behandling selv om klagefristen har utløpt, men utvalget kan ikke vurdere en klage når det er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted.

Utvalget kan vurdere forhold av eget tiltak

Tilsynsutvalget kan ta en sak til behandling av eget tiltak, selv om de vanlige vilkårene for å behandle saken ikke er oppfylt. Dersom det har gått mer enn ett år siden forholdet fant sted, er det imidlertid ikke mulig å få saken vurdert av utvalget.

Utvalget kan velge å behandle en sak selv om klagefristen på tre måneder er utløpt og selv om klager ikke har klagerett. Utvalget kan videre vurdere et mulig kritikkverdig forhold uten at det foreligger en klage. Dette innebærer at hvem som helst kan henvende seg til Tilsynsutvalget, som selv vurderer og avgjør om saken bør tas opp til behandling.

Disiplinærtiltak: kritikk eller advarsel

Domstoloven gir anvisning på to former for disiplinærtiltak: kritikk eller advarsel. Den strengeste reaksjonsformen er advarsel. Kritikk er den vanligste reaksjonsformen. Dette er en mildere form for reaksjon som kan anvendes i de mindre alvorlige sakene. Utvalget kan også gi generelle uttalelser om dommerens opptreden uten å gi disiplinærreaksjon, jf. domstoloven § 236 tredje ledd. Vedtak om kritikk eller advarsel blir rutinemessig oversendt Domstoladministrasjonen og Justis- og beredskapsdepartementet.

Klager i verserende saker

Tilsynsutvalget mottar en del henvendelser fra parter, aktører og dommere om klager som innkommer mens rettssaken verserer, herunder spørsmål om den innklagede dommeren blir inhabil ved den videre behandlingen av saken.

Tilsynsutvalget behandler klagesaker uavhengig av om saken er verserende eller avsluttet i domstolene. Ettersom fristen for å klage er tre måneder fra forholdet fant sted, er det ikke uvanlig at det fremmes klager til Tilsynsutvalget før saken er avsluttet i rettsapparatet.

Klager som fremsettes mens rettssaken pågår, medfører normalt ikke at dommeren blir inhabil i forhold til klageren. I Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse HR-2012-681-U, bemerket ankeutvalget «at en klage til Tilsynsutvalget for dommere i seg selv normalt ikke medfører at vedkommende dommer anses inhabil, jf. blant annet Rt-2005-172 og Rt-1998-1079. Slik klage fører normalt heller ikke til inhabilitet for andre dommere ved embetet, jf. Rt-2011-1279.»

Dette innebærer at en klage til Tilsynsutvalget ikke er til hinder for at behandlingen av saken forsetter som normalt i domstolen.

Overprøving av utvalgets avgjørelser

Tilsynsutvalget for dommere er et forvaltningsorgan, men utvalgets vedtak kan ikke overprøves etter forvaltningslovens regler, jf. domstoloven § 239. De eneste måtene å få overprøvd vedtaket på, er ved enten å fremme en omgjøringsbegjæring til Tilsynsutvalget eller ved å reise søksmål. Domstolene kan kun prøve vedtakets lovlighet, altså om vedtaket er innholdsmessig lovlig, om det er truffet av den myndighet som kreves etter domstoloven og om vedtaket er blitt til på lovlig måte. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtak. I en avgjørelse fra Høyesteretts ankeutvalg, HR-2018-2467-U, er det fastslått at denne fristen er absolutt.

Tilsynsutvalgets organisering

Tilsynsutvalget er et uavhengig og frittstående forvaltningsorgan.

Tilsynsutvalget består av seks medlemmer med personlige varamedlemmer. Det er sammensatt av to dommere ved de alminnelige domstolene, en jordskiftedommer, to representanter for allmennheten og en advokat, jf. domstoloven § 235.

Når Tilsynsutvalget behandler saker som gjelder en dommer fra de alminnelige domstoler, deltar to dommere fra de alminnelige domstoler, advokatmedlemmet og de to representantene for allmennheten. Ved behandling av saker som gjelder en jordskiftelagdommer eller en jordskiftedommer, deltar en dommer fra jordskiftedomstolene i stedet for en dommer fra de alminnelige domstolene.

Utvalget besto ved utløpet av 2020 av følgende medlemmer og varamedlemmer:

Navn	Tittel	Verv	Oppnevne- periode
Bjørn Eirik Hansen	Lagdommer, Eidsivating lagmannsrett	Leder	01.05.18 - 30.04.22
Carl August Heilmann	Lagdommer, Borgarting lagmannsrett	Personlig varamedlem	01.05.18 - 30.04.22
Heidi Heggdal	Tingrettsdommer, Oslo tingrett	Medlem	01.01.18 - 31.12.21
Anne Gro Aanensen Kleven	Sorenskriver Aust-Agder tingrett	Personlig varamedlem	01.05.18 - 31.12.21
Ketil Myhre *	Advokat, Advokatfirma Lohne Krokeide AS	Medlem	01.11.16 - 31.10.24
Toralf Wågheim *	Advokat, Advokatfirmaet Riisa & Co ANS	Personlig varamedlem	01.11.19 - 31.10.24
Turid Ellingsen	Divisjonsdirektør, Kartverket	Medlem	01.11.14 - 31.10.22
Aud Helene Marthinsen	Renholder, Kåfjord kommune	Personlig varamedlem	01.06.17 - 31.10.22
Eva Albertsen Malt	Overlege, Akershus universitetssykehus	Medlem	01.06.19 - 31.05.23
Olav Gjelsvik	Professor, Universitetet i Oslo	Personlig varamedlem	01.06.19 - 31.05.23
Arnulf Oleif Prestbakmo	Jordskifterettsleder, Ofoten og Sør-Troms jordskifterett	Medlem	01.09.19 - 31.08.23
Solveig Mykland Fjell	Jordskiftedommer, Nord- og Midhordland jordskifterett	Personlig varamedlem	27.11.19 - 31.08.23

* Advokat Ketil Myhre og advokat Toralf Wågheim hadde verv som utløp 31.10.2020. Begge ble gjenoppnevnt for en ny periode.

Tilsynsutvalgets sekretariat

Tilsynsutvalgets sekretariat er lokalisert i Domstoladministrasjonen. I 2020 har sekretariatet bestått av 2/3 jurister (til sammen ett årsverk) og en koordinator.

Når en klage sendes til Tilsynsutvalget for dommere, er det sekretariatet som mottar klagen og foretar en vurdering av hvordan klagen skal behandles videre. Sekretariatet forbereder sakene for utvalget og utarbeider utkast til vedtak i saker som varsles avvist og saker som avgjøres ved sirkulasjon. I saker som behandles i utvalgsmøter er det utvalget selv som skriver vurderingen og konklusjonen i vedtaket.

Sekretariatet har jevnlig kontakt med utvalgets leder for å konferere om klagebehandlingen og besvare henvendelser. Selv om det er sekretariatet som besvarer de fleste henvendelser, er det altså utvalget selv, og ikke sekretariatet, som fatter beslutninger som angår Tilsynsutvalget og de mottatte klagene.

Aktiviteter

Tilsynsutvalgets kjernevirksomhet er å behandle klager på dommere i forbindelse med rettssakene. I tillegg til dette er det forutsatt at utvalget skal ha en holdningsskapende funksjon, bidra til å utvikle dommeretikken, delta i undervisningsopplegg og uttale seg generelt om kritikkverdige forhold i domstolene, jf. bl.a. NOU 1999: 19, pkt. 10.6.2.3. Utvalget har som et ledd i dette tatt del i utvikling av kurs- og kompetanseopplegg i dommeretikk.

Lederen av utvalget har i 2020 holdt foredrag om dommerrollen og dommeretikk på innføringskurset for nye dommere.

Koronapandemien

I mars 2020 innførte Regjeringen nasjonale tiltak for å redusere spredningen av Covid-19. De nasjonale tiltakene, samt ulike regionale tiltak, påvirket utvalgets virksomhet på flere måter. Tilsynsutvalget har normalt ett utvidet møte årlig, hvor møtet går over to dager, inkludert faglig opplegg og blir gjennomført med både faste medlemmer og varamedlemmer tilstede. Dette møtet ble ikke gjennomført i 2020, på grunn av restriksjoner på deltakerantall og for å redusere reisevirksomhet.

Videre ble to av utvalgets ordinære møter gjennomført som videomøte. På grunn av begrensninger i antall saker som kunne gjennomføres per videomøte, ble det også satt opp et ekstraordinært videomøte for å få behandlet saker utvalget ikke fikk behandlet i sitt ordinære vårmøte.

Også sekretariatets arbeid har blitt påvirket av Koronarestriksjonene. Pålegget om hjemmekontor medførte at utvalgets telefonlinje måtte stenges på ubestemt tid, da de digitale løsningene sekretariatet hadde tilgang på ikke støttet viderekobling av telefonlinjen. I tillegg har flere brev blitt sendt elektronisk via sikker filoverføring, i stedet for per post.

I 2020 var det en reduksjon i antallet innkomne klagesaker. Det er naturlig å anta at dette har sammenheng med Koronarestriksjonene og reduksjonen i antall rettsmøter gjennomført i domstolene.

Tilsynsutvalgets virksomhet

Klagesaker i 2020

Tilsynsutvalget har hatt følgende hovedaktiviteter i 2020:

Tilsynsutvalget mottok 97 klagesaker. Av disse var 9 klager rettet mot dommere i jordskiftedomstolene.

Det ble truffet i alt 95 vedtak, hvorav 38 vedtak ble truffet av utvalgets leder eller annet medlem etter delegering.

Det ble avvist i alt 52 saker, hvorav 38 vedtak ble truffet av utvalgets leder eller annet medlem etter delegering. 14 avvisningsvedtak ble truffet av et samlet utvalg.

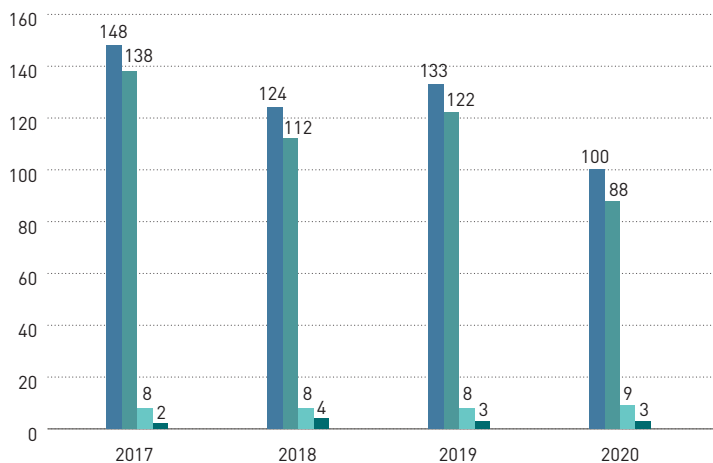
43 klager ble realitetsbehandlet. 32 klager gjaldt dommeratferd, 14 klager gjaldt sen saksbehandling og 2 klager gjaldt administrative forhold. En og samme klage kan gjelde flere forhold. Det ble gitt disiplinærreaksjon i 4 tilfeller, 3 i form av kritikk og en advarsel. 9 saker ble avsluttet på andre måter, herunder at klagen ble trukket eller på grunn av manglende underskrift.

Tilsynsutvalget gjennomførte 5 ordinære møter i 2020, samt ett ekstraordinært møte.

Statistikk

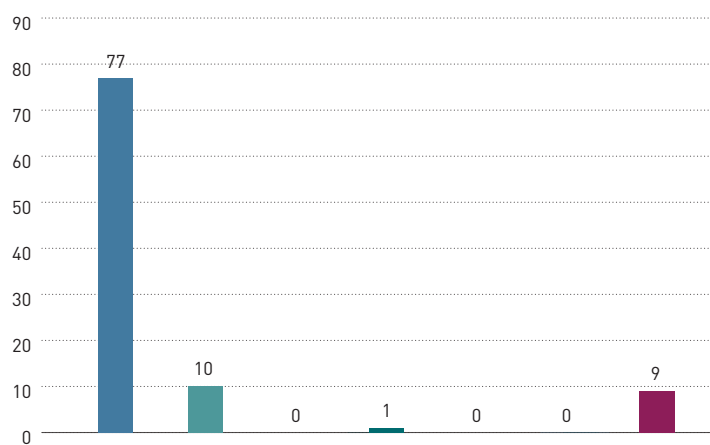
Antall innkomne saker

- Totalt
- Alminnelige domstoler
- Totalt
- Andre saker

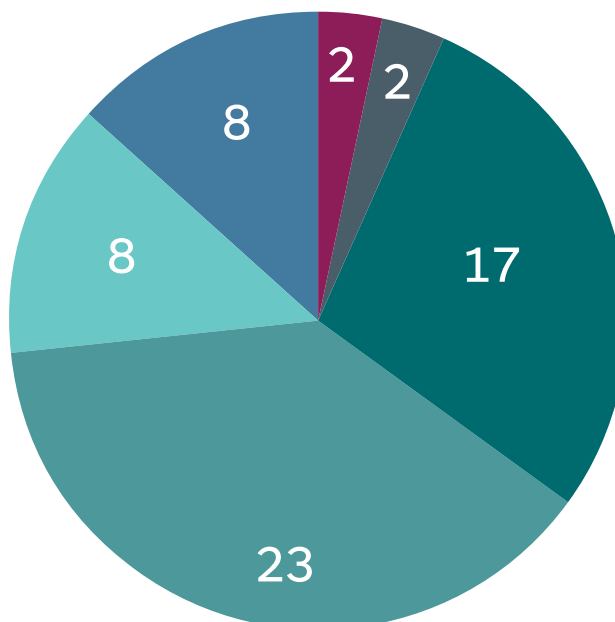
Hvem klaget i 2020?

- Partner/fornærmede
- Prosessfullmektig/ forsvarer/aktor
- Part/prosessfullmektig
- Vitner/sakkyndige/lekdømmer
- Advokatforeningen/ Domstoladministrasjonen
- Domsstolleder
- Øvrige

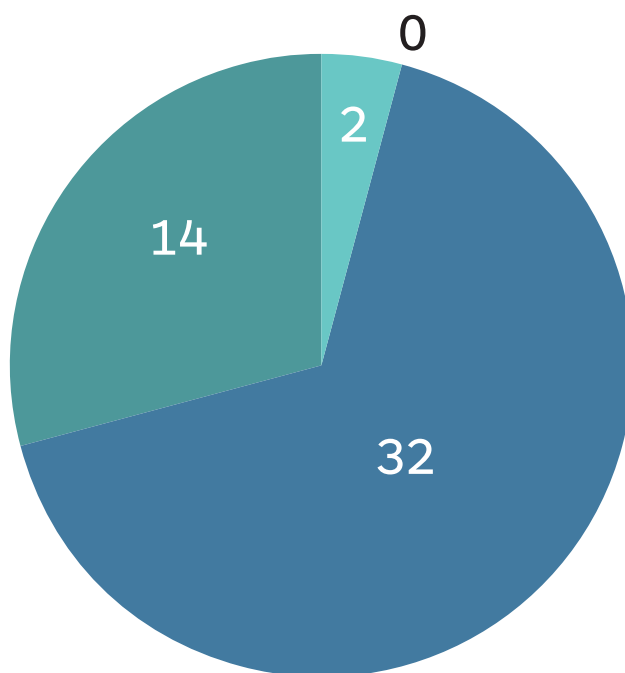
Grunnlag for avvisning 2020

- Manglende klagerett
- Forhold som kan overprøves med rettsmidler
- Åpenbart grunnløs
- Fristoversittelse
- Kombinasjon
- Andre grunner

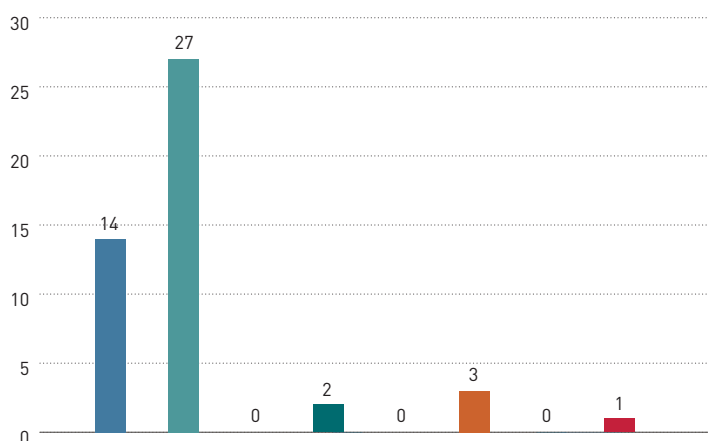
Realitetsbehandling – hva gjaldt klagen?

- I tjenesten – dommeratferd
- I tjenesten – sen saksbehandling
- Administrative forhold
- Forhold utenfor tjenesten (0 stk)

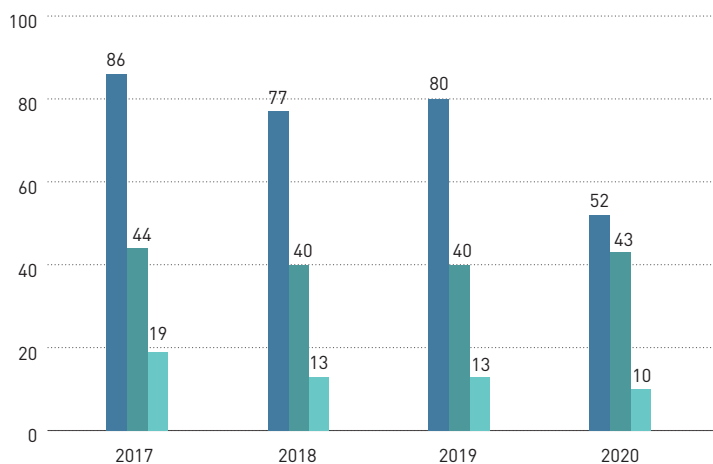
Realitetsbehandling – resultat

- Ikke disiplinærtiltak
- Delvis avvist. Ikke disiplinærtiltak
- Delvis avvist. Delvis åpenbart grunnløs (0 stk)
- Generell uttalelse om god dommerskikk
- Kritikk – dommeratferd (0 stk)
- Kritikk – sen saksbehandling
- Kritikk – annet (0 stk)
- Advarsel

Hvordan ble klagen avgjort?

- Avvist
- Realitetsbehandlet
- Avsluttet på andre måter

Tilsynsutvalget 2002-2020

I løpet av 2002-2020 har Tilsynsutvalget mottatt 2078 klagesaker. Det er totalt truffet 2002 vedtak, hvorav 1040 er avvisningsvedtak. 834 saker er realitetsbehandlet av et samlet utvalg. De resterende sakene er avsluttet på annen måte, vanligvis ved at klagen er trukket eller bortfalt av andre grunner. Tilsynsutvalget har truffet vedtak om disiplinærtiltak i totalt 87 saker, og i syv av disse sakene er det gitt advarsel. To av kritikkene er i ettertid omgjort.

Antallet klager har variert en del fra år til år med 66 klager i 2003 (som det laveste) og 176 klager i 2011 (som det høyeste). Et utviklingstrekk i denne perioden er at antall klager har stabilisert seg på høyere nivå enn tidligere. En grunn til dette kan være at klageordningen har blitt bedre kjent hos parter og aktører, samt at terskelen for å klage på dommere har blitt lavere i den perioden utvalget har eksistert.

I perioden 2015 til 2017 økte antallet klager fra 109 til 148. Dette var en markant økning på 73 %. Det kom inn 124 klagesaker i 2018, og 130 i 2019. Det er vanskelig å si om dette er et uttrykk for en ny trend eller om det er en tilfeldig variasjon i klageinngangen.

I 2020 kom det kun inn 97 klagesaker. Dette er en tydelig reduksjon fra tidligere år. Det er naturlig å knytte dette til Koronapandemien, og reduksjonen gir derfor ikke nødvendigvis uttrykk for et generelt utviklingstrekk.

Et annet utviklingstrekk er at utvalget avgir uttalelser om god dommerskikk i flere saker. I domstoloven § 236 tredje ledd er det bestemt at utvalget kan gi en uttalelse om hva som er god dommerskikk, uten at dommeren ilegges disiplinærtiltak. Dette er i samsvar med forarbeidenes forutsetning om at Tilsynsutvalget skal utvikle retningslinjer for hva som anses som "god dommerskikk".

Det store bildet har vært stabilt over tid når det gjelder utvalgets klagebehandling, og fremstår slik:

- Det er først og fremst partene i saken som klager (tidligere har det normalt vært over 90 prosent, mens det i 2019 var i underkant av 90 prosent og i 2020 ca 80 prosent).

- Advokater og andre aktører klager fortsatt i liten grad på dommere. Årsakene til dette kan være sammensatte, men en nærliggende grunn kan være at disse aktørene har en høyere terskel for å inngi klage på en dommer, og at de derfor velger å avstå fra å klage hvis de opplever å bli utsatt for kritikkverdig dommeratferd.
- De fleste klagen og reaksjonene gjelder dommeratferd i forbindelse med rettssakene. Deretter kommer klager som knytter seg til forhold ved saksforberedelsen, og sen saksbehandling.
- Det er fortsatt svært sjelden at dommere blir klaget inn for forhold utenom tjenesten.
- Det er et relativt stabilt forholdstall mellom antallet klager som blir realitetsbehandlet og klager som blir avvist, normalt blir ca 30-35 % av klagen realitetsbehandlet (2020 var et noe uvanlig år også her, med ca 45 % som ble realitetsbehandlet). De klagen som blir avvist gjelder som regel forhold som kan brukes som ankegrunn eller oversittelse av klagefristene.

Februar 2021

Bjørn Eirik Hansen | Heidi Heggdal | Turid Ellingsen
Ketil Myhre | Eva Albertsen Malt | Arnulf Oleif Prestbakmo

Tilsynsutvalgets vedtak 2020

TU-sak 19-066. Dommeratferd og sen saksbehandling. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt tilbakemelding og veiledning i forbindelse med fire ulike saker relatert til fravikelse og tvangssalg. Klager var part i saken. Tilsynsutvalget avviste delene av klagen som gjaldt forhold der klagefristen var oversittet eller forhold utvalget ikke har myndighet til å overprøve, samt anførselene rettet mot en saksbehandler og en medhjelper i domstolen. Utvalget fant det ikke sannsynliggjort at dommerens håndtering av henvendelser fra klager eller av fremdriften i sakene var i strid med god dommerskikk. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 19-089. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt primært dommeratferd under et rettsmeklingsmøte avholdt i forbindelse med hovedforhandlingen i en entreprisesak. Klager var prosessfullmektig for saksøkte. Tilsynsutvalget avviste delen av klagen som gjaldt dommerens gjengivelse av bevis i dommen, da dette er forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Utvalget fant ikke at dommeren hadde gitt uttrykk for et forhåndsstandpunkt eller utøvet et utilbørlig forlikspress overfor klager. Utvalget fant heller ikke at dommeren ga klager en «betydelig reprimande», eller at enkelte formuleringer i dommen var kritikkverdige. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TUJ-sak 19-099. Formulering i rettsbok. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt en formulering i rettsboken fra et rettsmøte avholdt under en jordskiftesak. Klagerne var parter i saken. Tilsynsutvalget fant det uklart hvorvidt formuleringen rettet seg mot klagerne, og at formuleringen kunne oppfattes forskjellig beroende på hvem som var adressat for den. Tilsynsutvalget fant ikke at denne uklarheten kunne utgjøre grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 19-100. Sen saksbehandling. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt etterspillet av et over syv år gammelt offentlig skifte. Klager var part i saken. Sen saksbehandling i forbindelse med de samme underliggende forhold har tidligere blitt vurdert av Tilsynsutvalget i sak 17-118. Utvalget vurderte på samme måte som tidligere at det primære ansvaret for fremdriften i saken lå hos bostyrer, ikke hos dommeren. Utvalget viste til at dommeren uansett hadde fulgt opp bostyreren i perioden siden forrige klage, og ikke hadde forholdt seg passiv. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 19-104. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen var knyttet til prosessen rundt overprøvingen av fylkesnemndas vedtak i en barnevernssak. Klager var prosessfullmektig for saksøker. Tilsynsutvalget avviste delene av klagen som gjaldt ulike dommeravgjørelser under saksforberedelsen, da dette er forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Anførselen vedrørende forsvarligheten av rettens sammensetning ble ansett åpenbart grunnløs. Utvalget fant ikke at dommerens uttalelser under et planleggingsmøte viste at hun var forutinntatt. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 19-106. Sen saksbehandling. Disiplinærtiltak i form av kritikk.

Klagen gjaldt manglende beramning av hovedforhandling i en foreldretvist. Klager var part i saken. Tilsynsutvalget fant det utvilsomt at godt over to års beramningstid for hovedforhandling i den aktuelle saken utgjorde en betydelig overskridelse av saksbehandlingstiden partene normalt kunne forvente. Utvalget fant at dommeren kunne klandres for den lange tidsbruken, og atferdens klanderverdighet ble ytterligere styrket av manglende informasjon til klager om forsinkelsesårsaker og tentativ beramning. Tilsynsutvalget reagerte med disiplinærtiltak i form av kritikk.

TU-sak 19-111. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt et rettsmøte avholdt i forbindelse med en skifteovertakst. Klager var part i saken. Delen av klagen som gjaldt dommerens saksstyring, en habilitetsinnsigelse og lovligheten av tilføyelser til rettsboken er forhold som Tilsynsutvalget ikke har myndighet til å vurdere, og ble avvist. Det ble ikke funnet sannsynliggjort at dommerens manglende inn gripen i spørsmålsstilling fra et skjønnsmedlem var i strid med god dommerskikk. Utvalget fant at dommeren ikke kunne holdes ansvarlig for feilen begått av leverandøren av rettens opptaksutstyr, som hadde medført sletting av lydopptak. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 19-120. Dommeratferd og sen saksbehandling. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd og sen saksbehandling i en farskapssak. Klager var part i saken. Klagers anførsel om at dommeren hadde stoppet farskapssaken ble ansett som grunnløs av utvalget. Utvalget bemerket at det var uheldig at det gikk over tre måneder fra klagers brev til dommeren var mottatt, til klager fikk beskjed om at han ikke ville få skriftlig svar. I sin samlede vurdering la utvalget videre vekt på at brevets innhold var av en slik karakter at dommeren ikke hadde plikt til å besvare det, og at dommeren beklaget forholdet. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 19-125. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd i rettsmeklingsmøter gjennomført i en pause under sakens hovedforhandling. Klagerne var parter i saken. Utvalget bemerket at en rettsmekler må være bevisst på at det kan være en flytende grense mellom klargjøring av risiko knyttet til en parts forhandlingsposisjon, og det som kan oppleves som forlikspress og manglende objektivitet. Utvalget fant det ikke sannsynliggjort at dommeren opptrådte partisk eller utøvde utilbørlig forlikspress overfor klagerne. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 19-127. Dommeratferd og sen saksbehandling. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt sen saksbehandling i forbindelse med åpningen av et offentlig skifte. Klager var en av arvingene. Tilsynsutvalget avviste delene av klagen som gjaldt forhold der klagefristen var oversittet og forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Utvalget fant ikke at tidsbruken i saken gikk utover det som normalt kan forventes i en slik sak. Utvalget fant det uheldig at en innlevert stevning var blitt borte, men at terskelen for disiplinærreaksjon ikke var overskredet. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-007. Sen saksbehandling. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt sen saksbehandling i forbindelse med behandlingen av en begjæring om midlertidig avgjørelse i en foreldretvist. Klager var en av partene. Dommeren hadde redegjort for årsaken til forsinkelsen, som særlig var knyttet til et advokatbytte like før rettsferien og dommerens påfølgende tiltak for å sikre kontradiksjon. Utvalget la vekt på at selv om dommeren ikke eksplisitt underrettet partene om forsinkelsen, ble partene orientert om den da dommeren gav nye frister for bemerkninger. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TUJ-sak 19-122. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd under en rekke rettsmøter i en jordskiftesak. Klagerne var parter i saken. Tilsynsutvalget avviste delene av klagen som var fremsatt etter at klagefristen var utløpt og som gjaldt forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Utvalget fant ikke at dommerens omtale av slektsforholdet mellom sakens parter i sin uttalelse til klagen var uttrykk for partiskhet eller ment å være krenkende. Utvalget fant det heller ikke sannsynliggjort at dommeren utøvde

forlikspress, inntok eller ga uttrykk for et forhåndsstandpunkt, var dårlig forberedt, eller for øvrig opptrådte i strid med sine plikter eller god dommerskikk. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-011. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd under et rettsmøte om behandlingen av et dødsboskifte. Klager var part i saken. Tilsynsutvalget avviste delene av klagen som gjaldt forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Utvalget fant det ikke sannsynliggjort at dommerfullmektigen hadde ordlagt seg på en ubehøvlet eller krenkende måte eller opptrådt partisk. Utvalget bemerket at en aktiv prosessledelse ikke kan oppfattes som uttrykk for manglende objektivitet. Tilsynsutvalget fant heller ikke at motpartens uttalelser eller atferd var av en slik krenkende karakter at dommerfullmektigen hadde plikt til å gripe inn. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-008. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd under hovedforhandlingen i en straffesak. Klager var part i saken. Tilsynsutvalget avviste delene av klagen som gjaldt forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Utvalget fant det ikke sannsynliggjort at dommeren opptrådte forutinntatt, eller at han brukte hersketeknikker eller opptrådte aggressivt, krenkende eller nedlatende overfor klager. Utvalget la til grunn at dommerens inngripen overfor klager og hans forsvarer lå innenfor rammene for aktiv saksstyring. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-014. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd under hovedforhandlingen i en straffesak. Klagerne var vitner i saken. Tilsynsutvalget avviste delene av klagen som gjaldt forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Hva gjelder dommerens oppførsel under vitneforklaringene, viste Tilsynsutvalget til at det isolert sett er uheldig at det oppstod åpne diskusjoner i vitnenes påhør mellom dommeren og de profesjonelle aktørene. Utvalget fant det imidlertid ikke sannsynliggjort at dommeren opptrådte bryskt eller respektløst overfor klagerne, eller på annet vis opptrådte ubehøvlet på en måte som gir grunnlag for disiplinærreaksjon. Tilsynsutvalget fant etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 19-105. Sen saksbehandling og dommeratferd. Generell uttalelse om god dommerskikk. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt sen saksbehandling og dommeratferd i et rettsmøte under behandling av en foreldretvist. Klager var part i saken. Tilsynsutvalget fant at seks måneders behandlingstid fra begjæring til kjennelse er lang tid i en sak etter barneloven, og at klager skulle fått svar på sine henvendelser til tingretten og fått opplyst når kjennelsen kunne forventes avsagt. Etter en helhetsvurdering, der blant annet arbeidsbyrden i domstolen ble vektlagt, fant utvalget ikke at forsinkelsen ga grunnlag for disiplinærtiltak. Utvalget anså feil ved postforkynnelsen som en unnskyldelig feil. Videre fant utvalget at saksbehandlingstiden fra ny stevning til planmøte var lang, men ikke slik at den kunne danne grunnlag for disiplinærtiltak. Utvalget fant det uheldig at klagers henvendelse til domstolen ikke ble besvart i denne perioden. I den forbindelse ga utvalget en generell uttalelse om god dommerskikk. Det ble bemerket at god dommerskikk tilsier at henvendelser til domstolen i en konkret sak besvares skriftlig og innen rimelig tid. Utvalget fant ikke at dommerens opptreden i et planmøte var i strid med god dommerskikk. Utvalget fant heller ikke at sorenskriverens manglende inngripen for å sikre aktiv saksstyring i saken var så graverende at det kunne danne grunnlag for kritikk. Tilsynsutvalget fant etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-019. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd ved behandlingen av en foreldretvist. Klager var part i saken. Når det gjaldt dommerens formuleringer i et brev, viste Tilsynsutvalget til at uttalelsen var uheldig. Utvalget

fant likevel at formuleringen ikke var egnet til å oppfatte dommeren som forutinntatt eller som et uttrykk for forlikspres. Utvalget fant heller ikke at dommerens manglende berømming av et ytterligere rettsmøte kunne oppfattes som utilbørlig forlikspres. Tilsynsutvalget fant etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-021. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd i forbindelse med en foreldretvist. Klager var part i saken. Tilsynsutvalget avviste delene av klagen som gjaldt forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Utvalget fant det ikke sannsynliggjort at dommeren mente å oppfordre klager til å være selvprosederende. Utvalget la til grunn at orienteringssamtalen med barna utviklet seg på en uheldig måte, og at barna ble svært opprørte. Utvalget fant det imidlertid ikke sannsynliggjort at dommeren uttalte seg slik klager anførte, og fant at utviklingen i orienteringssamtalen i hovedsak skyldtes forhold dommeren ikke kan holdes ansvarlig for. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-022. Dommeradferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeradferd under saksforberedende møter i en foreldretvist. Klager var part i saken. Klager anførte at dommeren var sint, optrådte partisk, bidro til å fremme konflikten og viste liten respekt for klagers bakgrunn. Basert på opplysningene i saken var det ikke grunnlag for å konkludere med at dommeren optrådte i strid med god dommerskikk. Tilsynsutvalget fant etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-023. Sen saksbehandling. Delvis avvist. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt sen saksbehandling av et dødsbo. Klager var arving i boet. Tilsynsutvalget avviste den delen av klagen som gjaldt dommeratferd på grunn av oversittet klagefrist. Når det gjaldt anførselen om sen saksbehandling, fant utvalget ikke holdepunkter for at dommeren kunne bebreides for sendreiktig saksbehandling. Tilsynsutvalget fant etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-027. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt en sivil sak hvor klager ba retten om tillatelse til å opptre som prosessfullmektig for en av partene. Tilsynsutvalget kom til at dommerfullmektigen ikke hadde gått utover de rammer som en dommer har ved utformingen av domspremisser. Utvalget fant heller ikke at begrunnelsen var egnet til å virke klart sårende eller infamerende. Tilsynsutvalget fant etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-028. Dommeratferd og formuleringer i brev og domspremisser. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd og formuleringer i et brev og en sakskostnadsavgjørelse. Klager var prosessfullmektig for en av sakens parter. Tilsynsutvalget fant at dommerfullmektigens formuleringer i et brev og en kjennelse var egnet til å kunne identifisere advokat og klient, og dette må anses som uheldig. Ut fra konteksten formuleringene fremgikk, overskred de imidlertid ikke terskelen for å reagere med disiplinærtiltak. Utvalget fant heller ikke at ordbruken i sakskostnadsavgjørelsen var klart sårende eller infamerende for klager. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-032. Dommeratferd og formulering i domspremisser. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd under en hovedforhandling og en formulering i domspremisser i en foreldretvist. Klager var rettslig medhjelper for en av sakens parter. Tilsynsutvalget avviste delene av klagen som var for sent fremsatt og som gjaldt forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Tilsynsutvalget la til grunn at konfliktnivået i saken medførte et behov for fast og aktiv

prosessledelse. Utvalget fant det ikke sannsynliggjort at dommeren var dårlig forberedt, optrådte nonchalant og bryskt, utøvde maktmisbruk eller ikke tok hensyn til klagers helseplager. Utvalget fant heller ikke at en formulering i domspremissene latterliggjorde eller på annen måte var utformet unødvendig sårende eller infamerende overfor vitnet. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-038. Dommeratferd. Delvis avvist. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd under hovedforhandlingen i en foreldretvist. Klager var part. Tilsynsutvalget avviste den delen av klagen som gjaldt forhold som var utenfor utvalgets myndighetsområde. Når det gjaldt anførselen om forlikspres, viste utvalget til at anførselen ikke var nærmere begrunnet i forhold knyttet til dommerens opptreden. Utvalget kunne heller ikke se at dommeren hadde forsømt sin plikt til å styre forhandlingen på en forsvarlig måte. Tilsynsutvalget fant etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-040. Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeradferd i en sak vedrørende utleggstrekk. Klager anførte at dommeren var nedlatende, hindret henne i å fremsette en habilitetsinnsigelse, og at dommeren ikke tok hensyn til at hun begjærte stans av saken på grunn av at hun var på rehabilitering. Tilsynsutvalget avviste deler av klagen som følge av at utvalget ikke kan behandle prosessuelle avgjørelser som ikke kan ankes. Tilsynsutvalget la til grunn at det ikke var konkretisert hva som medførte at dommeren ble oppfattet som nedlatende og at dette derfor ikke var sannsynliggjort. Det ble ikke funnet grunnlag for å konkludere med at dommeren har optrådt i strid med god dommerskikk. Det var derfor ikke grunn til å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-041. Dommeradferd. Sen saksbehandlingstid. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeradferd og sen saksbehandling ved behandlingen av en sak etter barnevernloven. Klager anførte sen saksbehandling, at dommerfullmektigen hadde et forhåndsstandpunkt og at hun ble utsatt for forlikspres fra dommerfullmektigen. Etter Tilsynsutvalgets vurdering forelå det ikke en betydelig forsinkelse av saksbehandlingstiden i saken. Anførselene for øvrig var ikke sannsynliggjort eller konkretisert. Det var derfor ikke grunnlag for å konkludere med at dommerfullmektigen har optrådt i strid med god dommerskikk og det var ikke grunn til å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-043. Uttalelser i dom. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommerens uttalelser i en dom i en arbeidsrettssak, hvor klager gjennomførte en faktaundersøkelse i forkant av rettssaken. Klager anførte at det var uttalelser i dommen som ikke var nødvendige for begrunnelsen og som var nedverdige og krenkende ovenfor klager. Tilsynsutvalget tok til etterretning at klager var uenig i dommerens vurdering av rapporten, men viste til at en profesjonell aktør må finne seg i og tåle at det under en rettsprosess og i dommen foretas en kritisk vurdering av det arbeidet som er utført. Etter utvalgets syn utgjorde sitatene som det var vist til i klagen, en integrert del av begrunnelsen, og ordvalget var verken isolert sett, eller sett i sammenheng med premissene for øvrig, klart egnet til å virke støtende, krenkende eller infamerende overfor klagerne. Tilsynsutvalget fant derfor ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor dommeren.

TU-sak 20-044. Sen saksbehandling. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt sen saksbehandling retts behandling av en klage på utleggspant. Klager var part i saken. Tilsynsutvalget avviste delene av klagen som gjaldt forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. I vurderingen av sen saksbehandling ble det sett hen til sakens karakter, tiden fra innbetalt rettsgebyr til kjennelse forelå og tiden fra siste frist for bemerkninger til kjennelsen forelå. Utvalget kunne ikke se at det forelå noen vesentlig forsinkelse ved saksbehandlingen av saken. Tilsynsutvalget fant etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-048. Dommeradferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeradferd ved behandlingen av en anke knyttet til et samlivsbrudd. Klager var selvprosederende og anførte at dommeren hadde sympati med motparten, ikke var nøyaktig nok ved gjennomgangen av sakens tvistetema og at det var press om å inngå forlik. Utvalget viste til at det ikke var grunnlag for å konkludere med at dommerne hadde opptrådt i strid med god dommerskikk og fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-049. Sen saksbehandling. Disiplinærtiltak i form av advarsel og kritikk.

Klagen gjaldt sen saksbehandlingstiden fra hovedforhandling til dom i en sivil tvist. Klager var part i saken. Tilsynsutvalget fant at over åtte måneders behandlingstid fra hovedforhandlingen ble avsluttet til dom ble avsagt var kritikkverdig, og at dommeren i saken foretok en feilprioritering som ikke kunne aksepteres. Utvalget la også vekt på at dommeren ikke selv holdt partene orientert om saksbehandlingstiden, og etter henvendelser fra partene gjennomgående ga for optimistiske tilbakemeldinger. Sett hen til at dommeren to ganger tidligere har fått kritikk for sen saksbehandling, fant Tilsynsutvalget det påkrevd å reagere med advarsel overfor dommeren. Klagen var videre rettet mot avdelingsleder og sorenskriver. Utvalget bemerket at avdelingsleder og sorenskriver begge har et ansvar for at det etableres og følges forsvarlige rutiner for oppfølging og eventuell inngripen overfor dommers tilsidesettelse av plikten til aktiv saksstyring. Tilsynsutvalget fant det kritikkverdig at den lange saksbehandlingstiden ikke ble fanget opp før partene fremsatte klage. Sett hen til dommerens tidligere problemer med å ferdigstille avgjørelser samt de tidligere disiplinærreaksjonene fra utvalget, tilsa det et skjerpet krav til oppfølging av dommeren. Tilsynsutvalget fant at den mangelfulle oppfølgingen av dommeren var alvorlig. Tilsynsutvalget reagerte med disiplinærtiltak i form av kritikk overfor avdelingsleder og sorenskriver.

TU-sak 20-050. Dommeradferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeradferd ved behandlingen av en tvist om samvær etter barneloven. Klager var selvprosederende. Klager anførte at dommeren inntok et forhåndsstandpunkt og utsatte ham for forlikspress. Klagen gjaldt også dommerens oppførsel under sakens gang, at han som selvprosederende ble avvist av retten og ikke fikk den rettslige veiledningen som retten er pålagt å gi. Deler av klagen ble avvist som følge av at utvalget ikke kan behandle prosessuelle avgjørelser som ikke kan ankes. Tilsynsutvalget fant det ikke sannsynliggjort at dommeren har opptrådt klanderverdig under meklingen. Når det gjelder anførselen om manglende veiledning, var ikke dommeren ansvarlig for veiledning som ble gitt etter at saken ble overført til en annen dommer. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak ovenfor dommeren.

TU-sak 20-054. Uttalelser i dom. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommerens uttalelser i en kjennelse hvor klager, som var et advokatfirma, ble viet stor oppmerksomhet. Deler av klagen gjaldt forhold utenfor utvalgets myndighet. Utvalget kom til at når det var grunnlag for å drøfte forholdet til advokatfirmaet i kjennelsen, gir ikke utformingen av kjennelsen grunnlag for å konkludere med at denne drøftelsen har fått et for stort omfang. Dommeren har et vidt spillerom i forhold til dette. Utvalget fant ikke at dommeren hadde omtalt klager på en respektløs eller infamerende måte, og det var ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TUJ-sak 20-045 Dommeradferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeradferd i en jordskiftesak om grensefastsetting for grunneiendom og rettsutgreiing i utmark. Klagerne var parter i saken. Deler av klagen ble avvist på grunn av oversatt klagefrist, og fordi den gjaldt forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Klagerne anførte at dommeren hadde vært partisk og forutinntatt under hovedforhandlingen. Tilsynsutvalget fant det ikke påvist at dommerens veiledning av partene var utøvd på en klanderverdig måte, eller at dommerens manglende inngripen i uttalelser fra motparten ga grunn til å stille spørsmål

ved dommerens nøytralitet. Utvalget fant det ikke sannsynliggjort at dommeren hadde opptrådt forutinntatt eller partisk. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TUJ-sak 20-059 Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeratferd i en veisak, hvor klager var en av partene. Deler av klagen ble avvist på grunn av oversittet klagefrist. Tilsynsutvalget kunne ikke se at det var påvist forhold som ga grunnlag for å konkludere med at dommeren hadde opptrådt i strid med god dommerskikk. Utvalget viste til at det forhold at dommeren fremsatte et skjønsmessig forslag til jordskifteavgjørelse, ikke kunne sies å gi uttrykk for partiskhet eller en forutinntatt holdning. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-067 Dommeratferd. Ikke grunnlag for disiplinærtiltak. Generell uttalelse om god dommerskikk.

Klagen gjaldt dommeratferd i en foreldretvist. Klager var part i saken. Deler av klagen ble avvist på grunn av oversittet klagefrist. Tilsynsutvalget fant det ikke sannsynliggjort at det var kritikkverdige forhold ved dommerens opptreden forut for forliksforhandlingene. Utvalget fant det ikke sannsynliggjort at dommeren hadde uttalt seg på en slik måte at det kunne oppfattes som utilbørlig forlikspress. Rettsforhandlingene i saken pågikk i nærmere 15 timer, og forliksforhandlingene ble startet kl. 20.30. Tilsynsutvalget fant grunn til å påpeke at en dommerinitiert forliksforhandling i en slik situasjon reiser dommeretiske problemstillinger. Utvalget kom etter en samlet vurdering til at dommerens atferd ikke oversteg terskelen for kritikk, men fant grunn til å komme med en generell uttalelse om god dommerskikk. Tilsynsutvalget bemerket at dommeren har et overordnet ansvar for at forliksforhandlingene bygger på en veloverveid beslutning hos partene, og må i denne forbindelse være seg bevisst på at det etter lange og intense forhandlinger kan være vanskelig for partene å avbryte forhandlingene. Tilsynsutvalget fant etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak.

TU-sak 20-024. Dommeradferd. Delvis avvist og for øvrig ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeradferd i en mekling i en arbeidsrettssak hvor klager var en av partene og innklagede var rettsmekler i saken. Deler av klagen ble avvist som følge av at den gjaldt forhold utvalget ikke har myndighet til å vurderte. Utvalget la til grunn at det i hovedsak er anført at dommeren utsatte klager for forlikspress, at dommeren var forutinntatt, at dommeren var dårlig forberedt og at dommeren hadde en kritikkverdig oppførsel overfor parter og andre aktører. Tilsynsutvalget kunne ikke se at anførselene om at dommeren var dårlig forberedt, at dommeren var forutinntatt eller utøvde et utilbørlig press var sannsynliggjort. Utvalget fant det videre ikke sannsynliggjort at dommeren opptrådte på en kritikkverdig måte overfor de tilstedeværende. Det var derfor ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor innklagede.

TUJ-sak 20-068. Dommeradferd. Delvis avvist og for øvrig ikke grunnlag for disiplinærtiltak.

Klagen gjaldt dommeradferd i en veisak hvor klagerne var en av partene. Deler av klagen ble avvist som følge av at den gjaldt forhold utvalget ikke har myndighet til å vurdere. Klager anførte at dommeren ikke hadde gitt adekvat veiledning. På bakgrunn av den fremlagte korrespondansen og uttalelsene fra dommeren og domstolsleder, kunne imidlertid ikke Tilsynsutvalget se at det var påvist at klager ikke hadde fått tilstrekkelig veiledning. Det var derfor ikke grunnlag for å konkludere med at dommeren hadde opptrådt i strid med god dommerskikk.

Etiske prinsipper for dommeratferd

De etiske prinsippene for dommeratferd har som formål å fremme at dommerne opptre på en måte som skaper tillit til domstolene og deres avgjørelser. Prinsippene skal også tjene til opplysning om hva som er god dommerskikk. Disse etiske prinsippene for dommeratferd er vedtatt av henholdsvis Den norske Dommerforening, Teknas etatsforening for jordskifterettene og Domstoladministrasjonen, og er utarbeidet i samarbeid mellom disse. Prinsippene gjelder for alle fagdommere i de alminnelige domstolene og i jordskiftedomstolene, både i og utenfor den dømmende virksomhet.

1. Grunnleggende krav

En dommer skal opptre i samsvar med loven, rettsordenen og god dommerskikk, og slik at han eller hun gjennom sin atferd fremmer den alminnelige tillit til domstolene.

2. Uavhengighet

En dommer skal utøve dommergjerningen uavhengig av utenrettslig påvirkning fra offentlige eller private interesser.

3. Upartiskhet

En dommer skal være og framtre som upartisk og opptre slik at det ikke med rimelighet kan stilles spørsmål ved dommerens nøytralitet. En dommer må ikke gi uttrykk for forhåndsstandpunkt i saker han eller hun har under behandling eller som det er nærliggende at dommeren kan få til behandling. En dommer skal utøve dommergjerningen uten forutinntatte holdninger. Dommeren skal aktivt legge forholdene til rette for minnelige løsninger, men partene skal ikke utsettes for press til å inngå forlik.

4. Integritet

En dommer skal opptre på en måte som ikke er egnet til å skade den alminnelige tilliten til domstolens eller dommerstandens anseelse. En dommer skal ikke for seg selv eller andre motta gaver eller andre fordeler som kan settes i forbindelse med utøvelsen av dommergjerningen.

5. Likebehandling

En dommer skal ivareta hensynet til likebehandling av parter og øvrige aktører som opptre for domstolen. En dommer skal bygge på saklige hensyn ved tildeling av oppdrag for domstolen.

6. Korrekt opptreden

En dommer skal holde en saklig tone og opptre verdig og korrekt overfor alle som dommeren har med å gjøre i embetsutøvelsen. Dommeren skal påse at meddommere deltar som fullverdige medlemmer av retten. Dommeren skal vise respekt for de oppgavene advokater og representanter for påtalemyndigheten har i rettspleien. En advokat skal ikke identifiseres med sin klient.

7. Utforming av rettslige avgjørelser

Ved utformingen av rettens avgjørelser må dommeren vise tilbørlig respekt overfor alle involverte så langt det er forenlig med kravet til en dekkende begrunnelse.

8. Diskresjon

En dommer skal – foruten å overholde lovbestemt taushetsplikt – utvise diskresjon om sensitive forhold som dommeren får kjennskap til i sitt virke og skal ikke bruke slik informasjon til noe formål som ligger utenfor dommergjerningen. En dommer skal utad bevare taushet om rettens rådslagning og stemmegivning for lukkede dører. En dommer skal ikke meddele avgjørelsen før den er avsagt.

9. Kompetanse

En dommer skal vedlikeholde og forbedre sine faglige kunnskaper og ferdigheter.

10. Effektivitet

En dommer skal utføre sin dommergjerning effektivt og med rimelig hurtighet, så langt det er forenlig med kravene til forsvarlig saksbehandling og faglig kvalitet. Når det oppstår forsinkelser av betydning, skal de partene som er berørt underrettes om dette.

11. Ytringer m.m.

En dommer har som enhver annen ytringsfrihet, religionsfrihet og organisasjonsfrihet, men en dommer skal ved utøvelsen av slike rettigheter ta hensyn til dommerembetets verdighet og domstolens upartiskhet, nøytralitet og uavhengighet. En dommer bør utvise forsiktighet ved omtale av saker som er under behandling i domstolene, og av egne rettsavgjørelser.

12. Dommerens forhold til media

En dommer skal vise respekt for medias oppgaver, herunder med å gi offentligheten informasjon om saker som behandles i domstolene.

13. Dommerens forhold utenfor tjenesten

En dommer skal også utenfor tjenesten opptre slik at atferden ikke er egnet til å skade respekten for eller tilliten til domstolene. En dommer må ikke gjøre bruk av dommertittelen når slik bruk kan oppfattes som en sammenblanding av roller eller hvor det for øvrig ikke er saklig grunn til det. En dommer må vise forsiktighet med å gi råd eller på annen måte engasjere seg i andres rettsvister.

14. Fratrådte dommere

En fratrådt dommer bør unngå atferd som kan oppfattes som uheldig utnyttelse av dommertittelen.

15. Inngrepsansvar

En dommer som blir kjent med overtredelser av disse etiske prinsipper begått av en kollega, bør ta dette opp på en passende måte, og gripe inn dersom overtredelsen er vesentlig.

1. oktober 2010

Sekretariatet:

Tilsynsutvalget for dommere
Postboks 5678 Torgarden
7485 Trondheim

Telefon: + 47 21 55 31 10

E-post: tilsynsutvalget@domstol.no

Ytterligere informasjon om Tilsynsutvalget for dommere er tilgjengelig på www.domstol.no/tilsynsutvalget.